

De Werkgroep Educatief Beraad

(WEB) is al jarenlang een samenwerkingsverband van onze bond van hervormde zondagsscholen, de HGJB en de Mannen- en Vrouwenbond. Daar spraken we recent over het onderwerp 'de gemeente in het licht van de opvoeding' met het oog op een artikel in de bladen van elke Bond. U leest nu het artikel gericht op het werk van de zondagsscholenbond.

Het is al een drukte van belang in de kerk om kwart voor tien. Het is vandaag een bijzondere dienst een aantal kinderen worden gedoopt. Ook Daan en Laura zullen worden gedoopt. Peter de broer van Daan is met zijn Opa en Oma naar de kerk gekomen. Hij mag heel de dienst naast hen zitten. Best wel spannend. Pas is hij voor het eerst naar de zondagsschool gegaan en nu mag Peter ook met Opa en Oma deze dienst meemaken. Als hij in de bank is gaan zitten wordt hij aangetikt door vriendje Coen die aan de overkant van de straat woont. Ook hij is aanwezig met zijn ouders. Ook de buurman zit in de kerk ziet Peter als hij wat langer om zich heen zit te kijken voordat de dienst begint. Precies om 10.00 uur komt de kerkenraad met de doopouders binnen. Peter kan zijn vader en moeder goed zien zitten. De predikant vraagt om een zegen voor deze dienst. En laat ook

psalm 105 zingen.

God zal Zijn waarheid nimmer krenken, Maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Zijn woord wordt altoos trouw volbracht, Tot in het duizendste geslacht. 't Verbond met Abraham, Zijn vrind, Bevestigt Hij van kind tot kind. Peter herkent een aantal woorden omdat zijn vader deze gisteravond nog had gelezen uit de bijbel bij het avondeten. Na het lezen van het doopformulier worden de te dopen kinderen binnengebracht. Tante Ineke mag de kleine Daan binnenbrengen. Best bijzonder hoor dat dopen vindt Peter. Hij hoort de dominee zeggen Daan Jakob Pieter ik doop je in de naam van de Vader de Zoon en de Heilige Geest. Peter hoort zijn opa kuchen,

deze is vernoemd en heet ook Pieter. Zijn oma pakt een zakdoek uit haar tas en pinkt een traan weg als Psalm 134 vers 3 wordt gezongen *Dat 's HEEREN zegen op u daal'; Zijn gunst uit Sion u bestraal'*. Hij *schiep 't heelal, Zijn Naam ter eer: Looft, looft dan aller heren HEER'!*

Waarschijnlijk voor velen een herkenbare beschrijving van een doopdienst zoals deze vele malen per jaar in onze gemeenten wordt gehouden. Vaak zijn drie generaties van een familie (wat een rijke zegen als dat zo mag zijn!) in de dienst aanwezig en is zichtbaar hoe van generatie naar generatie het geloof in de Heere God mag worden doorgegeven. Hij houdt getrouw zijn verbond van geslacht tot geslacht.

Een ander aspect in de kerkdienst is dat ook de gehele gemeente aanwezig is in de dienst. Een ieder kan zien wie er wordt gedoopt. En ook de namen van de gedoopte kinderen worden genoemd. En niet alleen de ouders hebben na deze doopdienst een formele verplichting om hun kinderen te onderwijzen in voorzeide leer. Ook de gemeente heeft een actieve rol. We lezen immers ook in het doopformulier dat de doopbediening plaats vindt tot onze troost en tot opbouw van de gemeente.

Nu over deze opvoedende rol van de gemeente zullen we nu met elkaar verder nadenken en bezien wat dit in de praktijk van alle dag betekent ook voor ons als zondagsschoolleiding.

Rol ouders maar ook de gemeente!

Natuurlijk hebben de ouders een belangrijke rol in de opvoeding van hun kinderen. Het is dan ook goed dat beide ouders dit doen. Uiteraard weten we dat de huidige tijd daarin niet eenvoudig is. Wat wordt er aan ouders getrokken, wat kunnen ze druk zijn met allerlei soms ook heel belangrijke zaken. En wat kunnen zelfs kinderen al een drukke agenda hebben en heen en weer snellen van school, naar sportclub, verjaardag en club van de kerk e.d.

Juist de rust van een stabiel gezin en dagelijkse aandacht voor het Woord van God en het uit- en voorleven is belangrijk voor kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. Beklemtoon bij uw Bijbelvertelling maar telkens om er tijd voor te nemen om uit de Bijbel te lezen. Computer en andere moderne media kan best zonder ons. Juist op dit gebied zal er binnen onze gezinnen duidelijke keuzes moeten worden gemaakt om echt invulling te kunnen geven aan hun doopbelofte. En als de tijd om dagelijks met elkaar door werk echt niet kan worden gevonden, zorg dan in iedere geval één keer per week dat er echt een moment is dat er met elkaar wordt gesproken over de Bijbel. In de Gezinsgids staan regelmatig mooie voorbeelden om dit binnen het gezin te doen.

Volgens de Nederlandse Geloofsbelijdenis zijn we door de Heilige Doop 'afgezonderd' om geheel God toe te behoren. Ook wij hebben iets van die afzondering nodig om de Heere te dienen. Dat wil niet zeggen dat we ons overal buiten houden en wereldvreemd zijn. God zet ons, met onze kinderen, midden in de wereld en midden in de maatschappij. Maar het is wel te merken als we Hem waarachtig dienen. Aan onze normen als het goed is, aan onze houding. Aan onze woorden en aan onze daden. Zou dat vandaag niet de zwakte van de christelijke gemeente zijn: dat het verschil tussen kerk en wereld zo minimaal is geworden? En laten we dan maar bij onszelf beginnen voordat we naar anderen wijzen. Zijn wij anders? En zo ja: waarin dan? Als we alleen anders zijn in wat uiterlijke vormen maar niet wezenlijk anders, innerlijk veranderd door de Heilige Geest – dan gaat er geen kracht vanuit. Dan is het alleen buitenkantgeloof. En juist kinderen prikken hier al heel snel doorheen. Maar zien ook als ouders en leiding van de zondagsschool oprecht en eerlijk de Heere willen dienen.

Naast de ouders heeft de gemeente een belangrijke rol in het opvoeden in de Christelijke leer. De kerkenraad dient er op toe te zien dat er voldoende clubwerk en catechese is voor de kinderen en de jongeren. En dat er tussen deze vormen van toerusting ook duidelijke leerlijnen zijn. (Zie ook het boekje van onze bond 'De Zondagsschool belangrijker dan ooit!')

Zo ontstaat er verbinding tussen hetgeen in de gezinnen wordt geleerd en besproken en in binnen het clubwerk/zondagsschoolwerk en catechese. En wordt de gemeente een lerende gemeente als geheel, waarbij kinderen al van jongs aan worden opgevoed en geleerd uit de Bijbel.

Dat dit werk ook in goede ruimten moet plaats vinden en dat er voldoende financiële middelen zijn moet geen discussie zijn maar een randvoorwaarde.

Zo mag het zondagsschoolwerk ook een stukje gemeentewerk zijn wat zijn opdracht vindt in het doopformulier. Een onderdeel van de opbouw van de plaatselijke gemeente. Daarom nu ook meer aandacht voor u als leidinggevende.

Wat betekent dat nu voor ons als leidinggevende in het zondagsschoolwerk?

U heeft de kinderen bij u in uw zondagsschoolklas, omdat de ouders van de meeste kinderen hebben beloofd bij de doop, dat ze hun kind als het tot zijn verstand gekomen zal zijn (dat is ook: als het vragen gaat stellen), ook zullen laten onderwijzen in de dingen van God. En wat is het doel van elke bijbelvertelling anders dan; de grote daden van God door te geven aan de kinderen. Vanuit de Bijbel antwoorden geven op de vragen die de kinderen stellen. U heeft in uw klas voor u: kinderen die vragen. Gezegend uw klas, waar niet gezwegen wordt, als gesproken moet worden. Over zo'n gesprek gaat het bijvoorbeeld in Jozua 4.

Leiding geven op de zondagsschool betekent ook: vertellen, met de kinderen spreken. Daar rustte het gezag van de ouders op: dat ze iets te zeggen hadden. Er is in onze tijd vervreemding tussen

jong en oud. De generatiekloof lijkt soms nauwelijks te dempen. Gezinsafbraak wordt luid gepropageerd. Teken van een samenleving in ontbinding. Het is niet voor niets dat de vorige regering een minister voor een Jeugd en Gezin had aangesteld. Groot is op dit punt de nood. Laat in die nood in onze christelijke gezinnen het levend gesprek gevoerd worden met het navolgend geslacht. Want jong en oud worden alleen samengebonden door het Woord van God. Wat u dan te vertellen heeft? Nu, de daden van de Heere. De stenen uit Jozua 4 spreken van Gods daden van redding van het volk, door de doortocht door de Jordaan. Nu, dat heeft u te vertellen. U moet niet blijven steken in uw vertelling bij de boosheid en verdorvenheid van het hart van uw kinderen. Maar juist aan zulke kinderen mag u doorgeven het wonder van Gods genade en redding, zoals Hij die verricht heeft in Jezus Christus. Prijs de Heiland aan. Neem uw kinderen, tot de jongste toe, in uw vertelling mee naar het sterven en de opstanding van Christus. Zo hebben wij wat te zeggen. En dat onderwijs en gesprek wil de Heere, door Zijn Heilige Geest, gebruiken opdat, in de weg van bekering en geloof, ook de kinderen van onze tijd de Heere gaan liefhebben en vrezen.

Misschien voelt u uw onmacht als u hoort de opdracht, waarvan de 12 stenen spreken. Wat brengt u er van terecht? U vindt deze opdracht zo hoog gegrepen.? Er is maar één weg, de weg van het gebed: 'Heere, geef mij wat U beveelt'. En weet u, we leven na het Pinksteren. De Heilige Geest wil kinderen leren de Heere lief te hebben en Hij wil u bekennen om te vertellen. Het gaat er om, dat de daden van God ook in uw hart zijn. Beoefent u de omgang met God, het levende geloof dat zich op de Heere richt? Dat zal er uitkomen en uw kinderen heilig jaloers maken. Laat in uw vertelling door alles heen klinken dat het goed is om de Heere te dienen en de Heere Jezus lief te hebben. God geve in uw zondagsschoolklas deze gesprekken.

U weet toch dat om die groei bij uw en mijn doop en bij de doop van de kinderen in uw klas is gebeden? Ik denk aan het dankgebed na de bediening van de Heilige Doop: 'Wij bidden U ook, door Hem, Uw geliefde Zoon, dat U dit gedoopte kind, door Uw Heilige Geest altijd wilt regeren (...) en meer en meer groeien in de Heere Jezus Christus.' Liggend in de armen van moeder of vader werd al voor ons gebeden om groot te worden met de HEERE. Om te leren leven van Zijn genade, te groeien in de Heere Jezus Christus.

Dan nog één ding. En dat is de volharding. Denk aan Job. Job ging er mee door, met bidden en offeren voor zijn kinderen. Ga er mee door in al uw zondagsschoolwerk. Blijf uw kinderen dragen in het gebed, pleit op Gods toezegging. Het lijkt zo weinig, maar het is zo oneindig veel. 'Heere, U hebt toch eenmaal Uw handen uitgestoken. Wil vasthouden, wil terughalen dat kind, dat ik nauwelijks bereiken kan in mijn klas.' Zo gebruikt God de leiding van de zondagsschool als een stukje gemeentewerk. En dat mag met verwachting gebeuren, omdat de Heere leeft en Hij is bij machte onze kinderen te bewaren bij het Woord, ondanks alle invloeden van buitenaf, ook via de media. Gezegend die zondagsschoolklas, waar het wordt beseft, dat de opvoeding geschiedt op de grens van tijd en eeuwigheid, en waar het Kruis het centrum vormt, waar kinderen worden opgevoed, worden gebracht naar het Kruis. In dat perspectief is het zinvol om elke zondag aan kinderen te vertellen, wat het is om de Heere te dienen, om de Heere Jezus Christus te kennen. De Heere zegene u er in. Hem tot eer. En vele kinderen van ons volk tot eeuwig welzijn. Tot opbouw van onze gemeente. Zodat ook tientallen jaren later de dopeling als ouder bij het doopvont mag staan met zijn of haar kind. Zo mag de doopbelofte doorwerken binnen onze gemeenten en door de geslachten totdat Hij komt op de wolken en alle oog Hem zal zien.

Ter bespreking en verdere overdenking:

- 1) Als gemeenteleden van de plaatselijke gemeente vervullen wij als zondagsschoolleiding een belangrijke rol in de geloofsopvoeding van de kinderen in de gemeente. In principe is dit ook terug te leiden naar het doopformulier. Misschien goed om dit aspect van ons werk nog eens gezamenlijk met elkaar te bespreken in een vergadering van de leiding.
- 2) In een Bijbelverhaal of nabespreking met de kinderen is het goed om ook kinderen te laten zien dat God in hun doop al is begonnen met Zijn werk en dat hij het gezin waarin zij opgroeien maar ook al het gemeentewerk (waaronder dus het zondagsschoolwerk) wil gebruiken om hen toe te

rusten. Bijvoorbeeld met onderstaande tekst:

Weet je wat ik nu zo mooi vindt in de doop. Dat de Heere toen al heel jong met jouw is begonnen. En dat Hij jou in een christelijk gezin laat opgroeien. En dat jij in de plaatselijke gemeente ook naar het clubwerk en zondagsschoolwerk mag gaan. Wat is de Heere toch goed dat Hij zoveel zorg aan ons geeft en vele mensen inzet om ons steeds meer van Hem te vertellen. Zodat jij dit ook weer mag doorgeven. Hieruit blijkt Gods trouw en liefde voor zondige mensen.

2012 Schoonhoven

C.M. Codée